

De betrokkenheid van ouders bij de voorbereiding op de eerste communie

1. De betrokkenheid van ouders

Paus Franciscus benadrukt dat wij als Kerk de taak hebben om 'naar buiten te gaan' en het evangelie te verkondigen aan iedereen: op alle plaatsen, bij elke gelegenheid, zonder aarzelen, twijfel of angst¹. Onze paus vraagt alle gelovigen om met de mensen van vandaag op weg te gaan en met hen het leven te delen. Hij daagt ons uit om 'dezelfde geur te krijgen als de schapen'².

Bij de gelegenheid van de eerste communie worden wij geroepen om 'mens voor de mensen' te zijn en met kinderen op weg te gaan.

Kinderen van 6 of 7 jaar zijn geen onmondige kinderen meer. Deze kinderen zijn zich al sterk bewust van wat er zich rondom hen afspeelt, ze kunnen zich al goed uitdrukken en maken af en toe ook al zelf keuzes.

Tegelijkertijd zijn 6- of 7-jarigen nog wel erg jong om helemaal alleen te kiezen voor de eerste communie. Om die reden kunnen we ons bij de voorbereiding op de eerste communie niet alleen richten tot de kinderen, zonder oog te hebben voor de ouders, broers, zussen of andere tochtgenoten die verder gelovig met hen op weg willen gaan.

Het is dan ook van belang om ouders en andere familieleden te stimuleren om met kinderen stapjes te zetten op de weg van het geloof.

In wat volgt worden enkele tips en suggesties gegeven om de betrokkenheid van ouders en andere familieleden te realiseren en te versterken.

2. Diverse werkwijzen om de betrokkenheid van ouders en andere familieleden te realiseren en te versterken

Kinderen die zich voorbereiden op de eerste communie mogen kennismaken met het leven als christen. Christen-zijn beperkt zich niet tot één of enkele momenten in het leven. Op alle momenten van ons leven wil Jezus ons nabij zijn en met ons op weg gaan. Om die reden is het wenselijk dat er in alle leefmilieu's van kinderen (thuis, op school, in de geloofsgemeenschap) op één of andere wijze aandacht is voor de eerste communie.

De pastorale eenheid is op de eerste plaats verantwoordelijk voor de voorbereiding op de eerste communie, maar **het is wenselijk dat deze verantwoordelijkheid gezamenlijk gedragen wordt met de school en de ouders.**

Om die reden neemt het team van de pastorale eenheid best het initiatief om **een overleg te plannen** (met leerkrachten, ouders³, directieleden, medewerkers eerste communie, medewerkers gezinsvieringen, ... van (alle lokale gemeenschappen van) de pastorale eenheid, leden van de werkgroep verkondiging en catechese in de pastorale eenheid, ...).

(Uit: 'Het Vademecum voor de pastorale eenheden', 2015)

Tijdens dit gezamenlijk overleg wordt er gesproken over de voorbereiding, de instapvieringen, de eerste communieviering,

¹ Zie *Evangelii Gaudium*, 23.

² Zie *Evangelii Gaudium*, 24.

³ Het is mogelijk om alle ouders van een eerste communicant een brief / mail te sturen met de vraag of zij willen meedenken / meewerken. Bij wijze van voorbeeld kunnen op die brief / mail ook enkele mogelijke taken vermeld worden, zodat ouders weten welke opdracht / opdrachten zij eventueel kunnen opnemen.

Ook de betrokkenheid van de ouders is een vast agendapunt. Er wordt nagedacht hoe ouders en andere familieleden betrokken kunnen worden en hoe zij vanuit de pastorale eenheid en de school gestimuleerd kunnen worden om mee te werken aan de gelovige opvoeding van de kinderen.

Bij voorkeur wordt er in elke pastorale eenheid ook **een contactpersoon** aangeduid die instaat voor alle contacten inzake de eerste communie (vragen van ouders, contacten met directieleden / leerkrachten / ...).

In wat volgt worden diverse suggesties en mogelijkheden op een rijtje gezet. Men kan hieruit een selectie maken en eventueel ook andere activiteiten / initiatieven toevoegen.

a. Liturgie en gezinnen

- *Instapvieringen*

Instapvieringen maken integraal deel uit van de voorbereiding op de eerste communie. Op die wijze kunnen kinderen (verder) kennismaken met de viering van de eucharistie.

Het is zinvol om ook de ouders en andere gezinsleden uitdrukkelijk uit te nodigen voor de instapvieringen in voorbereiding op de eerste communie.

Niet alleen de ouders, maar ook de grootouders, meters en peters kunnen uitgenodigd worden. Zo wordt het thuismilieu van het kind betrokken bij deze belangrijke stap.

- *Gezinsvriendelijke vieringen*

In diverse parochies / pastorale eenheden vinden (regelmatig) gezinsvriendelijke vieringen plaats. Gezinnen met een eerste communicant kunnen hiervoor uitdrukkelijk uitgenodigd worden.

- *Zondagsvieringen met kinderwoorddienst*

Sommige parochies / pastorale eenheden investeren in kinderwoorddiensten in de zondagsviering(en). Gezinnen met een eerste communicant kunnen hiervoor uitdrukkelijk uitgenodigd worden.

- *Liturgische feesten (Kerstviering, Paasviering, ...)*

Bij voorkeur worden de gezinnen met een eerste communicant ook bijzonder uitgenodigd om deel te nemen aan de vieringen op belangrijke liturgische feestdagen.

b. Bijeenkomst(en) met de ouders

Het is zinvol om in voorbereiding op de eerste communie een bijeenkomst te plannen waarop alle ouders van eerste communicanten uitgenodigd worden.

Zo'n bijeenkomst creëert ontmoetingskansen. Medewerkers van de parochie / pastorale eenheid, leerkrachten, directieleden en ouders ontmoeten elkaar. Tevens biedt zo'n bijeenkomst kansen om ouders aan het denken te zetten, hen enthousiast

te maken en te stimuleren om mee te werken aan de voorbereiding op de eerste communie.

Het is van belang dat ouders op zo'n bijeenkomst hartelijk en gastvrij ontvangen worden.

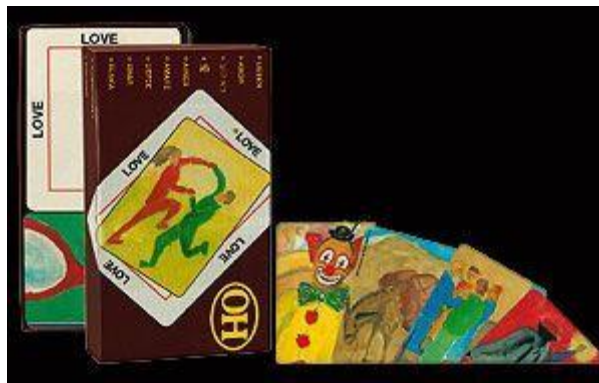
Mogelijke onderwerpen voor zo'n bijeenkomst:

- *Samen spreken over 'geloven' en 'gelovig op weg gaan met kinderen'*

Om dit gesprek op gang te brengen kan er bijvoorbeeld gewerkt worden met een reeks van foto's. Ouders kunnen dan een foto uitkiezen die voor hen iets zegt over 'geloven'.

In plaats van foto's kan men ook OH-kaarten gebruiken. Het betreft een spel, bestaande uit 176 kaarten, waarvan 88 kaarten met afbeeldingen en 88 kaarten waarop rondom ook woorden staan. Dit spel is uit te lenen bij IJD Brugge. De uitleentermijn is in principe 1 maand, tenzij er meerdere aanvragen binnenkomen. De waarborg bedraagt 5 euro, het ontlenen zelf is gratis. Wie het spel wil ontlenen kan contact opnemen met: ijdbrugge@ijd.be of 050/745635.

Het spel kan ook aangekocht worden via internet (30 tot 35 euro).

Dit gesprek kan begeleid worden door de pastoor, door een lid van de werkgroep 'verkondiging en catechese' van de pastorale eenheid, door een leerkracht, of door een extern persoon, werkzaam in het bisdom Brugge.

De CCV-begeleiders hebben een lijst met namen van personen die deze taak opnemen.

- *Een roulatiesysteem / carrousel*

Op deze wijze maken de ouders in kleine groepjes kennis met enkele belangrijke aspecten met betrekking tot 'geloven' / 'eerste communie' / 'eucharistie'.

(zie bv. ouderavond 'Rond de tafel van Jezus' – www.ccv.be/brugge - materiaal - eerste communie)

- *Een inleiding over de betekenis van de eerste communie*

Deze inleiding kan gegeven worden door de pastoor, door een lid van de werkgroep 'verkondiging en catechese' van de pastorale eenheid, door een leerkracht, of door een externe spreker, werkzaam in het bisdom Brugge.

De CCV-begeleiders hebben een lijst met namen van personen die deze taak opnemen.

- *De panelentocht*

Een tocht via diverse panelen waarop telkens één van de aspecten van de eucharistie / eerste communie ter sprake komen.

- *Tips en suggesties voor de geloofsopvoeding (bv. suggesties ivm kinderbijbels, gebedenboekjes, Bijbelse films,...)*
- *Praktische informatie (inschrijving eerste communie, data instapvieringen, info over de voorbereiding op school, ...).*

Het is zinvol om na deze eerste bijeenkomst nog een tweede (verdiepende) avond aan te bieden aan ouders die hierover verder willen nadenken / spreken.

c. Bijeenkomst(en) met de gezinnen van de eerste communicanten

Ouders kunnen gestimuleerd en geholpen worden om mee te werken aan de gelovige opvoeding van hun kinderen door het gehele gezin uit te nodigen voor activiteiten en vieringen.

Mogelijke activiteiten / initiatieven voor het gehele gezin:

- *Een gezinsactiviteit*

Het is mogelijk om een gezinswandeling te organiseren waarbij gezinnen uitgedaagd worden om letterlijk 'gelovig' op weg te gaan en af en toe halt te houden en samen een doe-opdracht te doen die verwijst naar het christelijk geloof en de eerste communie.

Ook kan er een eerste communiebeurs georganiseerd worden. In de kerk of in een zaal worden diverse 'hoeken' ingericht en de gezinnen kunnen op een bepaalde dag (op een zelfgekozen moment) langskomen en samen met hun kinderen enkele 'hoeken' bezoeken en enkele doe-opdrachtjes vervullen.

Gezinnen kunnen ook uitgenodigd worden voor een rondleiding door de kerk of voor een geloofszoek- of ontdekkingstocht in de kerk / parochie.

- *Een ontmoetingsbijeenkomst voor of na een instapviering / zondagsviering*

Voor een instapviering kan er een ontbijt georganiseerd worden waarop de gezinnen van eerste communicanten uitgenodigd worden. Dit gezellig samen-zijn wordt best gecombineerd met een inhoudelijk programma (aanleren van enkele liederen, inhoudelijke input, ...).

Ook na een instapviering kan er een samen-zijn worden georganiseerd met een 'verwerkingsopdracht' of 'doe-activiteit' (knutselen van een kruisje, het versieren van een altaarkleed, ...).

Hierbij kunnen ook andere parochianen aanwezig zijn, zodat de jonge gezinnen kunnen kennismaken met de geloofsgemeenschap ter plaatse.

d. Andere werkwijzen om gezinnen te betrekken bij de voorbereiding op de eerste communie

- *Een gebedshuisje / een eerste communiekoffer*

Via een beurtroolsysteem kan een koffer of een 'gebedshuisje' één of enkele weken 'te gast zijn' bij een gezin met een eerste communicant.

In de koffer of het huisje kunnen de volgende voorwerpen een plaats krijgen:

- Enkele kinderbijbels
- Enkele gebedenboekjes / een gebeds-dobbelsteen
- Enkele knutsel / doe-tips
- Een kinderboekje over de 'eucharistie'
- Enkele Bijbelse films, ... (dvd's)
- Enkele tijdschriften (bv. Naomi – Uitgeverij Averbode)
- Tips inzake websites (www.nabbi.be – vanaf 8 jaar of vanaf 7 jaar met begeleiding)
- Een schriftje waarin mama of papa iets neer kan schrijven over wat er in het gezin is gebeurd of over reacties van gezinsleden
- ...

In de vier religiewinkels van ons bisdom kunnen diverse boeken en materialen aangekocht worden.

- *Een eerste communie-bib*

Er kan ook gewerkt worden met een eerste communie-bib. Er wordt dan een reuze-koffer met vele kinderbijbels, gebedenboekjes, ... samengesteld en wekelijks kan elke eerste communicant een boek / film / materiaal naar keuze 'uitleen' en mee naar huis nemen.

- *Een geloofsboekje / -kalender*

Er kan aan de gezinnen een geloofsboekje / -kalender meegegeven worden.

Vervolgens kan gevraagd worden om de laatste 10 dagen voor de eerste communie dagelijks een blaadje van de kalender te trekken (of het boekje dagelijks te gebruiken). Op elk blaadje staat een geloofstip of een gebedje dat samen gebeden kan worden.

- *Een kinderbijbel meegeven*

Het is mogelijk om een kleine kinderbijbel (beschikbaar vanaf 8 euro) te geven aan elke eerste communicant en gezinnen te vragen om af en toe een verhaal te vertellen in voorbereiding op de eerste communie.

e. Verder op weg met gezinnen na de eerste communie

- *Bevraging / evaluatie*

Het is zinvol om na de eerste communie een kleine bevraging te organiseren en ouders te vragen naar hun reacties op verschillende aspecten van de eerste communievoorbereiding en –viering. Tevens kan bevroegd worden welke noden zij ervaren inzake geloofsopvoeding / initiatieven vanuit de geloofsgemeenschap. Eventueel kan ook gevraagd worden of zij graag de digitale nieuwsbrief van de pastorale eenheid of tips en suggesties voor gezinnen ontvangen in hun mailbox.

- *Een bijeenkomst ter opvolging*

Ook na de eerste communie kunnen ouders uitgenodigd worden voor een bijeenkomst om samen na te denken over 'verder gelovig op weg gaan na de eerste communie'.

- *Activiteiten / initiatieven, georganiseerd vanuit gezinspastoraal*

Het is zinvol om geïnteresseerde ouders op de hoogte te brengen van activiteiten en initiatieven, georganiseerd door gezinspastoraal (gespreksavonden, gezinsdagen, gezinsvakanties zoals bv. Ermeton, ...)

De digitale versie van dit document is te vinden op:

www.ccv.be/brugge - materiaal - eerste communie - de betrokkenheid van ouders bij de voorbereiding op de eerste communie